

Podporili pápeža

Desiatky tisícov študentov a ďalších rímskych občanov zaplnili včera Námestie sv. Petra, aby prejavili sympatie pápežovi Benediktovi XVI. Ten v priebehu minulého týždňa v dôsledku protestov niektorých pedagógov zrušil svoje plánované vystúpenie na univerzite La Sapienza v Ríme. „Ďakujem

vám za tento prejav solidarity a nábádam vás, aby ste rešpektovali názory iných ľudí a snažili sa vždy hovoriť pravdu, „ povedal pápež pred zástupmi mávajúcimi transparentmi s nápismi odsudzujúcimi cenzúru praktizovanú časťou pedagógov univerzity. (tasr)

Plus jeden deň, 21.1.2008

Môžete rozsypať svoj popol

Aj veriaci, ktorí po smrti chcú nechať rozptýliť svoj popol, môžu mať katolícky pohrebný obrad.

VATIKÁN, BRATISLAVA. Katolícki kňazi už nemôžu odmietiť pohrebný obrad tým, ktorí uprednostňujú rozptýlenie svojho popola po kremácii, tvrdí Vatikán.

Polemiku v médiách rozvíril nedávny prípad kňaza Carmela Pelliconea zo St. Etienne v talianskom regióne Valle d'Aosta. Ten vdove odmietol vykonať pohrebný obrad, lebo zosnulý si pred smrťou želal rozptýliť svoj popol v horách.

Kňaz tvrdil, že ide o panteistickú obyčaj. Liturgista Silvano

Sirboni však pre katolícky denník Avvenire napísal, že cirkev už vlni v novembri vydala špeciálne pohrebné modlitby v prítomnosti spoločného nebožtíka. Tí, čo chcú nechať rozptýliť svoj popol, však majú právo na katolícky pohrebný obrad, iba ak je ich voľba v súlade s kresťanskou vierou.

Kremácia bola v cirkvi dlhé storočia zakázaná, zmenu priniesol druhý vatikánsky koncil (1962 - 1965), keď pozostatky zosnulého dovolil spopolniť po obrade. Od roku 1997 Vatikán umožnil obrad i po kremácii.

SME, 21.1.2008

Vatikán odsúdil klonovanie ľudských embryí

Vatikán odsúdil klonovanie ľudských embryí, ktoré označil za najhoršiu formu zneužitia človeka. Predseda pápežskej akadémie pre život, ktorá usmerňuje postoje katolíckej cirkvi k biotickým otázkam označil klonovanie ľudských embryí za neospravedlniteľné. V tejto súvislosti poukázal na existenciu viacerých vedeckých možností v oblasti vývoja kmeňových

buniek, ktoré sa zaobídu bez kontroverzného využívania ľudských embryí. Tím amerických vedcov tento týždeň oznámil, že vytvoril 5 klonovaných ľudských embryí. Ich cieľom bol vývoj kmeňových buniek, ktoré môžu pomôcť pri liečení závažných ochorení ako sú Alzheimerova alebo Parkinsonova choroba.

Rádio Lumen, 17:30, 19.1.2008

Garda nepochodila

BUDAPEŠŤ - Cirkev Maďarskej garde neposvätili zástavu. Zakázal to veszprémsky arcibiskup Gyula Márfi. Gardu totiž považuje za extrémne pravicovú organizáciu a nechce ju spájať s cirkvou. Nový čas, 19.1.2008

A predsa sa točí**Svet naruby Miloslava Surgoša**

Doma ani pápež nie je prorokom. Presvedčil sa o tom Benedikt XVI., keď ho hrozba vypískania a veľkých protestov donútili zrušiť vystúpenie na rímskej univerzite La Sapienza.

Tamojším profesorom a študentom sa nepáčilo, že pápež vraj podriaďuje rozum viere. Ako dôkaz uviedli Benediktovo vystúpenie z čias, keď sa ešte volal Ratzinger.

V roku 1990 vo svojom prejave súčasny pápež citoval rakúskeho filozofa Paula Feyerabenda. „Cirkev bola v tom čase vernejšia rozumu ako sám Galileo. Jej rozsudok bol rozumný a spravodlivý,“ povedal vtedy Ratzinger o procese s Galileom Galileim, toskánskym stredovekým mysliteľom, ktorý vyvrátil dovtedajšie predstavy o vesmíre. Galileo napadol dovtedajšiu doktrínu cirkvi, podľa ktorej bola Zem nehybná a za trest bol do konca života zbavený slobody pohybu. „A predsa sa točí,“ znie veta, ktorú pravdepodobne Galileo nikdy nepovedal, no predsa ho najviac preslávila.

Spin, po anglicky otočka, je výrazom, ktorým sa označuje schopnosť prevrátiť čokoľvek vo svoj prospech. Otočiť sa podarilo aj Benediktovi. Svojim ústretovým krokom a zmierlivým vystúpením ukázal, že rozum je skôr na jeho strane a iracionálnym pohnútkam podliehajú tentoraz jeho kritici. Zásah zaznamenal aj zverejením svojho prejavu, ktorý chcel pôvodne odprednášať na univerzite, založenej pred sedemsto rokmi pápežom a ktorej názov v preklade znie rozum. Bol - o rozume.

Benedikt teda napokon vyhral - podobne ako v konečnom dôsledku Galileo.

A to aj napriek tomu, že obaja odvolali.

PRAVDA, 19.1.2008

Levoča: Nové dielo majstra Pavla

Dielo majstra Pavla z Levoče je opäť o niečo bohatšie. Zreštaurované súsošie sv. Juraja totiž odhalilo výnimočnú fresku. Je jediná svojho druhu na Slovensku. Na vlastné oči ju však zatiaľ neuvidíte.

Zreštaurované súsošie sv. Juraja s drakom je dielom, vďaka ktorému sa v roku 1515 stal z rezbárskeho tovariša majster Pavol. Nástenná maľba, ktorú reštaurátori odhalili zvyšuje jeho hodnotu.

Eva Špaleková, historička umenia, Reštaurátorské ateliéry Levoča: „Celá táto téma je veľmi ojedinelé spracovanie na Slovensku a nepoznáam inde takýto prípad.“

Juraj Maták, akademický sochár, reštaurátor: „Sú to úžasné veci kde vlastne tá gotika ešte dožívala a už tam bolo cítiť renesančný duch tej doby.“

Na reštaurátorské práce dala milión dvestotisíc korún nemecká nadácia Messerschmid. Napriek jej želaniu sprístupniť dielo verejnosti sa tak doteraz nestalo. Súsošie je umiestnené v uzatvorenej kaplnke sv. Juraja.

Eva Špaleková, historička umenia, Reštaurátorské ateliéry Levoča: „Je to úžasné dielo a pozná ho veľmi málo ľudí. Tým, že je umiestnené tam kde je.“

Kaplnka je zlatou klenotnicou levočského kostola v ktorej je uložený poklad nevyčísliteľnej hodnoty. Súsošie je preto zatiaľ ukryté za špeciálnymi dverami.

František Dluhoš, dekan levočskej farnosti: „Chceme urobiť mrežu a takým spôsobom sprístupniť potom. Aby videli teda, aby mali náhľad.“

Nemecká nadácia plánuje v roku 2010 ďalšiu veľkú investíciu do opravy diela majstra Pavla z Levoče. 34 miliónov korún poskytne na opravu najvyššieho gotického oltára na svete.

Ivana Ratkovská
STV, 19:30, 20.1.2008

[www: tkkbs.sk](http://www.tkkbs.sk)

Azylové centrum pre bezdomovcov v Trenčíne začne fungovať zrejme od konca januára

Azylové centrum pre bezdomovcov v Trenčíne začne fungovať zrejme od konca januára. Mesto sa na tom dohodlo s katolíckou charitou, ktorá je novým prevádzkovateľom tunajšej nocľahárne. Tá bude naďalej nízkoprahová, teda aj pre ľudí pod vplyvom alkoholu a charita nebude od bezdomovcov vyberať žiadne poplatky.

Janka Fabová, trenčianska uvoľnená poslankyňa: „Sme v štádiu, kedy sa bude musieť vypracovať

nový prevádzkový poriadok a budú robiť aj sociálnu prácu a to je vlastne pri bezdomovcoch to najdôležitejšie. S každým týmto jedným človekom sa bude pracovať individuálne. Sociálne dávky pre nich vybaviť. Mnohí napríklad nemajú ani dôchodky, hoci sú v dôchodkovom veku a v podstate učiť niektorých doslova tým základným životným a hygienickým návykom.“

Rádio Slovensko, 20:00, 20.1.2008

Desiatky tisícov študentov, politikov a rímskych občanov zaplnili Námestie sv. Petra

Desiatky tisícov študentov, politikov a rímskych občanov zaplnili Námestie sv. Petra. Prišli prejavovať sympatie pápežovi Benediktovi XVI. Ten pre protesty niektorých pedagógov zrušil vystúpenie na univerzite La Sapienza v Ríme. Tvrdí, že ako kardinál rímskej kúrie zastával postoj, podľa ktorého bol proces proti Galileovi, obvinenom z kacírstva, rozumný spravodliví.

Rádio Slovensko, 18:00, 20.1.2008

Žakovce sa vďaka miestnemu duchovnému stali novým miestom nádeje pre ľudí bez strechy nad hlavou

Kedysi neznáma obec Žakovce sa vďaka miestnemu duchovnému v priebehu 15 rokov stala novým miestom nádeje pre chorých, pre ľudí bez strechy nad hlavou i pre tých, ktorých príbuzní odvrhli. V podtatranskom Inštitúte Krista veľkňaza dnes žije viac ako 200 ľudí.“

Ľudia v inštitúte žijú krédom: Milujte ľudí takých, akí sú. Čím menej si to zaslúžia, tým viac ich milujte. Nielen bezdomovci, ale aj zdravotne postihnutí, starí ľudia, odchovanci z domovov dôchodcov, aj súdne trestaní dostávajú novú nádej. K nim a pridávajú ďalší. Šancu na lepší život dostali aj osamelé mamičky, ktoré žijú v týchto domoch. Tieto ženy poznali čo je zúfalstvo a ťažký život.

Renáta: „Smutne som sa veľmi cítila, lebo tých dvoch som mal ešte v nemocnici, alebo som nemala im čo poriadne dať, najesť, peniaze som nemala, len som si požičiavala.“

Martina: „Bolo to veľmi ťažké, naozaj. Dakedy sme 3 dni nemali čo jesť. Bolo to veľmi ťažké.“

Po mesiacoch biely sa deti môžu konečne smiať.

Marián Kuffa, miestny farár: „My dávame týmto ľuďom nie istotu, ale nádej.“

Vladimír: „Som bol predtým vo výkone trestu, som vyšiel von, veľa som pil a išlo to z kopca. Viete ako to je do roboty ráno vstávať po opičí, no to sa nedá.“

Marián Kuffa, miestny farár. „Čo má za sebou, to je jedno. Jedna rozhodujúca vec - chcem sa zmeniť.“

Marián Kuffa o svetskú slávu nestojí a tvrdí: „Ja som dedinský farár a ním chcem aj zostať.“

Kňaz chce naďalej pomáhať tým, ktorí to potrebujú. Jedinou podmienkou je, že zmenu života musia chcieť oni sami.

Zuzana Pojedincová
TV JOJ, 19:30, 20.1.2008

Veriacich z celého Slovenska spojila ekumenická bohoslužba

Veriacich z celého Slovenska spojila ekumenická bohoslužba v rímskokatolíckom kostole sv. Kataríny Alexandrijskej v Dolnom Kubíne. Uskutočnila sa v rámci týždňa modlitieb za jednotu kresťanov, ktorý u nás trvá od 18. do 25. januára. Prezident Ivan Gašparovič v pozdravnom liste okrem iného uviedol, že bohoslužba bola aj tým, ako si sami uctievať hodnotu života.

Rádio Slovensko, 18:00, 20.1.2008

Izraelská pocta biskupovi Gojdičovi

Prestížny titul Spravodlivý medzi národmi získal in memoriam blahoslavený gréckokatolícky biskup Peter Gojdič. Rozhodla o tom špeciálna komisia v Izraeli. Ocenila tak biskupovu pomoc pri záchrane židov počas holokaustu.

Gréckokatolícky prešovský biskup Pavol Peter Gojdič bude vôbec prvým biskupom zo Slovenska, ktorému udelia izraelské štátne vyznamenanie Spravodlivý medzi národmi.

Lubomír Petrik, Gréckokatolícky biskupský úrad Prešov: „Milo nás to prekvapilo, predovšetkým preto, že veľmi rýchlo sa udial a ukončil ten proces ocenenia.“

Biskupa Gojdiča pred piatimi rokmi pápež vyhlásil za blahoslaveného. Už vtedy sa vedelo, že počas vojny pomáhal židom. Proti ich deportáciám aj verejne protestoval.

Peter Borza, historik: „Sťažoval sa na to, žiadal nápravu, nátlak Svätej

Stolice na prezidenta Tisa.“

Známe sú svedectvá ľudí, ktorých biskup počas holokaustu zachránil.

Lubomír Petrik, Gréckokatolícky biskupský úrad Prešov: „Napríklad ako otec biskup zachránil celú židovskú rodinu, ktorú už vytiahli z transportu, už boli vo vlaku nasmerovaní do Osvienčimu.“

Zdokumentovaných je takto až 30 prípadov, kedy sa biskupovi podarilo židov zachrániť pred deportáciou. Historik ale odhaduje, že ich mohlo byť oveľa viac.

Peter Borza, historik: „Pomáhal aj židom z Humenného a Michaloviec a týchto nemáme známych.“

Titul Spravodlivý medzi národmi doteraz udelili vyše 400 Slovákom. V prepočte na počet obyvateľov tak patrime ku krajinám s najväčším počtom ocenených.

Martin Jedinák
TV Markíza, 19:00, 20.1.2008

Slovenské lyžiarske múzeum

Jediné na Slovensku a tretie na svete. Tak takéto prívlastky si zaslúži Slovenské lyžiarske múzeum v Podkonicach. V zrekonštruovanom rodičovskom dome zakladateľa Igora Bobáka je viac ako 300 párov lyží. Podobné múzeá sú len v Amerike a Fínsku.

Myšlienka založiť unikátne múzeum vznikla pred 40 rokmi.

Igor Bobák: „Moje lyže prvé, čo som mal ako 6-ročný chlapec tak otec môj odložil z dôvodov, že ich chce ešte prenechať niekomu do budúcnosti. Tak som si tam začal opierať každé lyže až do terajšej doby. Číže to bol základ vlastne môjho múzea.“

V múzeu nájdete aj výstavu s akou chodili v roku 1918 ľudia na lyžovačku do Tatier. Medzi stovkami kúskov, ktoré sa podarilo lyžiarskemu inštruktormu a vášnivému zberateľovi zozbierať, sú aj ďalšie historické exempláre.

Igor Bobák: „Tieto švajčiarske lyže o čom svedčí aj znak, ktorý je tu aj vygravírovaný, majú 130 rokov.“

Nechýbajú ani exponáty, na ktorých lyžovali významné osobnosti. Napríklad aj pápež Ján Pavol II.

Igor Bobák: „Tieto lyže boli jemu požičiavané a na nich sa lyžoval.“

Igorovi Bobákovi sa podarilo získať aj lyže, ktoré patrili vrcholovým športovcom.

Igor Bobák: „Najväčší exponát, čo ma najviac teší, sú lyže od pani Gantnerovej Šoltýsovej, lyže od pána Franca Klamera, to boli získané od jeho manažérov.“

Ak náhodou doma nájdete staré lyže po rodičoch, či prarodičoch určite ich môžete darovať tomuto lyžiarskemu múzeu.

Peter Hajnala
TV Markíza, 17:00, 21.1.2008

Katolícka univerzita plánuje dobudovať tri ružomerské fakulty

Katolícka univerzita plánuje dobudovať tri ružomerské fakulty v troch lokalitách, v ktorých sa nachádzajú. Ide o lokalitu Centrum, Západ a Východ. V prvej z nich sa dnes na Námestí Andreja Hlinku nachádza budova rektorátu Pedagogickej fakulty, pribudnúť má univerzitná knižnica. V lokalite Západ na Hrabovskej a Žilinskej ceste je situovaná Filozofická fakulta a študentský domov. Financie by mali putovať do rekonštrukcie inžinierskych sietí pre zvýšenie štandardu ubytovania v študentskom domove. Prvoradým záujmom univerzity podľa rektora je ale zabezpečiť vlastnú budovu pre Fakultu zdravotníctva v lokalite Východ. Fakulta momentálne sídli v prenajatých priestoroch v Ústrednej vojenskej nemocnici.

Rádio Zet, 12:00, 21.1.2008

Kostol sv. Antona v Báči začal tretí rok modlitieb

Bohoslužbou biskupa Jána Oroscha sa začal tretí rok modlitieb v kostole sv. Antona v Báči. V prvom roku modlitieb sa modlili za duchovnú obnovu Maďarov, v druhom za pamiatku sv. Alžbety z rodu Árpádovcov, za vzájomnú pomoc a dobré skutky. Rok 2008 je rokom Svätého písma, Biblie.

Biskup Orosch: „Je veľmi dôležité, aby aj doma, v rodinách rozjímali o Svätom písme, aby rodičia a deti čítali Bibliu. Dnes už nielen duchovní a rehoľníci, ale aj laici musia vedieť na pomerne vysokej úrovni obhájiť svoju kresťanskú vieru pred neveriacimi bratmi.“

Morovics István, dekan: „Desať rokov tu bolo väzenie a sme na jedinom pútnickom mieste na svete, kde traja naši mučeníci Pavol Gojdič, Vasil Hopko a Metod Trčka, ktorých život vyhasol vo väzení, do väzenia odišli z tohto miesta.“

Podľa biskupa, ktorý má na starosti duchovný život maďarských katolíkov na Slovensku, by poslanie roka modlitieb bolo splnené, keby si veriaci do konca roka prečítali Sväté písmo, alebo aspoň evanjeliá.

STV2, 19:05, 21.1.2008

Nový čierny pápež: Ázia má čo ponúknuť

Novým generálnym predstaveným jezuitov sa stal španielsky teológ, ktorý značnú časť života prežil v Ázii.

Predstavitelia Spoločnosti Ježišovej, ktorí sú pre mnohých synonymom vzdelania, si za svojho generálneho predstaveného po 25 rokoch opäť zvolili Španiela, ktorý pôsobil v Japonsku. Novým čiernym pápežom, ako ho ľudovo volajú, sa v sobotu v druhom kole tajného hlasovania stal 71-ročný páter Adolfo Nicolas

Západ nemá monopol

Nový, 29. nástupca svätého Ignáca z Loyoly, ktorý založil jezuitský rád, je v Európe pomerne neznámym teológom. Hoci sa narodil v španielskej Palencii, takmer polstoročie prežil na ázijskom kontinente. A práve Ázia má podľa neho cirkvi čo ponúknuť.

„Západ nemá monopol na duchovno a môže sa veľa učiť od skúseností ázijských kultúr,“ povedal páter Nicolas v vlani rozhovore pre austrálsky Province Express. „Komunikácia musí pokračovať. Ak sa my budeme učiť od Ázie, tá sa bude učiť od nás,“ dodal.

„Páter Nicolas reprezentuje významný most medzi rozličnými kultúrami v cirkvi,“ povedal pre katolícky portál Catholic News service prezident jezuitskej konferencie v Spojených štátoch Thomas H. Smolich. Napriek veku má podľa neho „energiu mladíka“.

Naposledy bol španielskym generálnym predstaveným jezuitov Pedro Arrupe, ktorý tiež pôsobil v Japonsku. Počas jeho úradovania (1965 - 1983) však došlo k nezhodám s Já-

nom Pavlom II. Bývalý pápež bol totiž presvedčený, že rád sa stáva veľmi nezávislým, ľavicovým a politickým, a to najmä v Južnej Amerike.

Napäté vzťahy s Vatikánom po ňom žehlil Holanďan Peter Hans Kolvenbach (80). Ten svoju žiadosť o odstúpenie dôvodil vysokým vekom, čo je v histórii jezuitov neobvyklý krok. Generálny predstavený sa totiž podľa ich stanov volí doživotne.

Japonsko druhý domov

Páter Nicolas v krajine vychádzajúceho slnka vyštudoval teológiu a vysvätili ho tam za kňaza. V Tokiu pôsobil ako profesor teológie na Sophia University. Niekoľko rokov bol riaditeľom Pastoračného inštitútu vo filipínskej Manile.

V rokoch 1993 - 1999 bol provinciálom japonských jezuitov a od roku 2004 bol predsedom Konferencie provinciálov pre východnú Áziu a Oceániiu Spoločnosti Ježišovej. O jeho zvolení za čierneho pápeža sa podľa tradície ako prvý nejezuita dozvedel „biely“ pápež Benedikt XVI.

Rád jezuitov

- apoštolská rehoľa, ktorú založil sv. Ignác z Loyoly v roku 1534
- v stredoveku mali silnú autoritu
- generálny predstavený sa volí doživotne
- činnosť sa sústreďuje na oblasť misií, vzdelávania a vedy
- ich príchod na Slovensko sa spája so zriadením kolégia v Trnave v roku 1567

Lucia Michalková
SME, 22.1.2008

Krčmár v Nemecku poskytnie fajčiarom cirkevný azyl

Nemecký zákon o zákaze fajčenia okrídľuje fantáziu ľudí, ktorí ním trpia. Hostinský v severonemeckom Kappelne dostal originálny nápad. Založil cirkevné spoločenstvo, k rituálom ktorého patrí fajčenie - tak ako u katolíkov kadidlo.

Povýšil tak fajčenie na náboženský akt? „Spaľovanie rôznych látok hrá predsa úlohu v rôznych náboženstvách. U budhistov sú to vonné tyčinky, u katolíkov kadidlo. U nás sú to cigarety,“ tvrdí pre miestne noviny Flensburger Nachrichten Dirk Bruckner, majiteľ hostinca s názvom Pasca na myši.

„Na papieri“ ešte existenciu spoločenstva nemá. Poslal síce príslušný protokol o založení Kresťansko-židovskej cirkvi, ako ju sám nazval, do štátnej kancelárie v Kiele. Či však týmto trikom prekabáti protifajčiarsky zákon, je otázne, pochybovačne tvrdia úradníci.

Každý si môže založiť cirkev ako „verejnoprávne spoločenstvo“, hovorí tamojší prepoš Gerhard Ulrich. Brucknerovi však šancu nedáva.

Ďalším krokom má byť podľa krčmára vyhlásenie pohostinstva za kostol. Bruckner tak chce poskytnúť „cirkevný azyl“ tým, ktorých v krajine od 1. januára odšťadial vyháňajú, pretože holdujú pôžitku z modrého dymu. „Kresťansko-židovská cirkev má už štyristo členov,“ hovorí Bruckner. Ak jej v Kiele nepožehnajú, mieni sa obrátiť na Európsky súd pre ľudské práva do Štrasburgu. PRAVDA, 23.1.2008

Po omši kňazi nesmú za volant

BUDAPEŠŤ (ik) - Maďarskí vodiči si pomaly zvykajú na drakonické pravidlo, vplyvná katolícka cirkev sa však vzpiera. Od uplynulej nedele platí na cestách nulová tolerancia k alkoholu. Biskupská konferencia žiada výnimku pre omšové víno.

Šoféri, ktorí si doteraz mohli sadnúť za volant, ak mali v krvi do 0,2 promile alkoholu, musia rátať s tým, že už pre pohár vína prídu o vodičský preukaz. Podľa sprísneného zákona je totiž policajt povinný bez diskusie odobrať vodičský preukaz každému, kto „nafúka“.

Konferencia biskupov Maďarska sa však s novými pravidlami nechce

zmieriť. Jej predseda László Németh v liste ministrovi spravodlivosti a verejného poriadku žiada o výnimku pre kňazov. Zdôvodňuje to tým, že omšové víno je pre nich takpovediac pracovný nástroj. „Konzumácia vína patrí k omši, bez toho je obrad neplatný,“ povedal pre InfoRádió Németh. „Pre nedostatok kňazov sú mnohí z nich nútení slúžiť omše vo viacerých obciach za sebou a všade si musia upiť trocha vína, ktoré symbolizuje krv Ježiša Krista,“ dodal. Keby sa farári za svojimi ovečkami nemohli dopravovať autom, vážne by to ohrozilo duchovnú službu, upozorňuje biskup.

Katolícka cirkev sa odvoláva na dohodu so štátom, ktorú uzavrela ešte v časoch gulášového komunizmu. Tá umožňovala kňazom sadnúť za volant aj po požití takého „množstva alkoholu, ktoré je nevyhnutné na odslúženie omše“.

Aké je to množstvo? Podľa katolíckych novinár Magyar Kurir kňaz pri omši vypije v priemere pol deci až deci vína. Pri viacerých omšiach za deň to znamená riziko, že prídu o vodičský preukaz. Splnomocnenec vlády pre bezpečnosť na cestách Ferenc Kondorosí nepripúšťa možnosť, že by dostali výnimku: „Pred zákonom sú si všetci rovni.“ PRAVDA, 25.1.2008

Biskup Gojdič preukázal odvalu

Jossi Steiner, košický rabín: Kto zachráni človeka, zachraňuje svet

Najvyššie izraelské vyznamenanie Spravodlivý medzi národmi dostáva posmrtné Pavol Gojdič. Prvý katolícky biskup medzi ocenenými. Návrh na túto poctu podal v Jeruzaleme osobne Jossi Steiner, košický rabín. Slávnostný akt odovzdávania titulu sa uskutočnil v nedeľu 27. januára v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca v Bratislave.

Čo vás viedlo k podaniu návrhu?

Gojdič si túto poctu dávno zaslúžil. Môj podiel na jej udelení je však nepatrný. Na jednej besede so žiakmi košických škôl a ich učiteľmi sa hovorilo aj o Gojdičových zásluhách pri záchrane Židov pred odvlčením do koncentračných táborov.

Bol tam gréckokatolícky farár Jozef Mašlej a niekoľko členov spolku bývalých ukryvaných židovských detí. Možno trocha závažilo, keď som ich vtedy vyzval, aby pripravili podklady a návrh na vyznamenanie. Pri najbližšej ceste do Izraela som ho zanesol Komisii pre rozpoznávanie spravodlivých pri pamätníku Yad Vashem.

Je známe, že komisia postupuje veľmi dôkladne a prísne. Je to vraj taký zdĺhavý proces ako blahorečenie v katolíckej cirkvi. V tomto prípade však rozhodnutie prišlo pomerne rýchlo.

Ak chcete naznačiť, že som ho mohol ovplyvniť, ste na veľkom omyle. V komisii síce pracuje významná historička holokaustu Gila Fatranová, pôvodcom z Michaloviec, ale keď som sa s ňou chcel kvôli tejto veci stretnúť, rázne ma odmietla. „Teraz sa nesmieme stretávať,“ povedala a zložila telefón. Až také je to tam prísne. Napokon rozhodnutie komisie nie je konečné, platnosť nadobúda až po schválení najvyšším izraelským súdom. A ten udelenie vyznamenania Gojdičovi potvrdil.

Ako si teda vysvetľujete nezvyčajnú rýchlosť rozhodovania v prípade Gojdiča?

Jedine tak, že členov komisie presvedčili predložené fakty. Počujte, čo hovoria svedectvá zachránených ľudí. „Biskup Gojdič pokrstil mojich starých rodičov

- Hermana a Máriu Grünovcov - a týmto skutkom pomohol zachrániť ich životy.“ Píše to Judita Kellnerová, rodená Grünová, ktorú Gojdič tiež pokrstil a v lete 1942 ukryl v gréckokatolíckom kláštore. Juliána Filová zozbierala svedectvá, z ktorých vyplýva, že Gojdič týmto spôsobom zachránil prinajmenšom 27 Židov. Okrem toho dal pokyn kňazom v prešovskej gréckokatolíckej eparchii, aby poskytovali podľa svojich možností pomoc rasovo prenasledovaným.

A všetci pomáhali?

Niektorí váhali. Napríklad gréckokatolícky farár v Olšavici na Spiši informoval sídelného biskupa, že sa naňho obrátili mnohí Židia s prosbou o poskytnutie úkrytu. Farár mal však obavy, že tým ohrozí svojich farníkov. Od Gojdiča dostal jednoznačnú odpoveď: je jeho povinnosťou pomôcť prenasledovaným vyhnúť sa transportom, vyplýva to z prikázania lásky k bližnému. Viem z vlastnej skúsenosti, čo znamenalo ukryvať vtedy Židov. Aj naša rodina našla takýto úkryt v obci Krajné na myjavských kopaniciach. Až pred štyrmi rokmi som sa náhodou dozvedel, že v tej istej obci o kilometer ďalej sa v inej pivnici ukryvalo ďalších desať ľudí. Takéto prísne utajovanie sa však dá pochopiť. Bola vojna, všade sa našli donášači a záchrancom hrozili kruté tresty, preto každý držal jazyk za zubami. Vo Zvolene majú onedlho odhalit' pamätník tým bezmenným záchrancom Židov, ktorí vojnu neprežili, lebo sa spolu so zachraňovanými dostali do rúk gestapa a zahynuli.

Gojdič aj verejne protestoval proti deportáciám Židov. To si asi tiež vyžadovalo veľkú odvalu...

A ešte akú! Gojdič však išiel ďalej a nerozpakoval sa otvorene povedať i napísať, že na čele štátu, v ktorom sa dejú takéto neľudské veci, nesmie stáť farár.

Ale napríklad taký biskup Vojtaššák si to zrejme nemyslel.

Nedávno som sa o Vojtaššákovi rozprával s izraelským historikom Yeshayahom Jelinkom, ktorý jeho činnosť dôkladne preskúmal. Tvrdí, že Vojtaššák aktívne presadzoval protizidovské opatrenia. V archí-

voch sú o tom dôkazy. A že štátna rada súhlasila s deportáciami aj vďaka Vojtaššákovmu postoju.

Čo by sa bolo stalo, keby sa ku Gojdičovi pridali ďalší slovenskí biskupi? Dokázali by spolu zvrátiť nepriaznivý vývoj?

Ťažko povedať, ale Bulharsko nedovolilo vyviezť svojich Židov. Uzákoniť pre nich pracovnú povinnosť doma, a tým ich zachránilo. Zatiaľ čo Slovensko uzavrelo zmluvu s Treťou ríšou o deportáciách. Podľa nej sa odvlčenie už nemohli vrátiť späť a prichádzali o všetok majetok. Slovenský štát dokonca platil Tretej ríši po 500 mariek za každého odvlčeného. Iste, treba však dodať, že to zaplatil z peňazí odvlčených.

Gojdičovi sa za jeho postoje nestalo počas vojnového slovenského štátu nič. V rokoch komunistickej totality však skončil vo väzení, kde v roku 1960 zomrel.

Čo si o tom myslíte?

Poviem vám zážitok z vlastnej skúsenosti, ktorý s tým súvisí, hoci nepriamo. Do školy som začal chodiť po vojne až ako 10-ročný. Cez vojnu som sa totiž musel ukryvať - najprv v Maďarsku, potom na Slovensku. Rýchlo som dobiehal zameškané a v roku 1948 som už bol na gymnáziu v Zlatých Moravciach. Pred Vianocami nám učiteľka spevu povedala, že sa budeme učiť pieseň Narodil sa Kristus pán, veselme sa. Ozval som sa, že chcem spievať židovské piesne. Nie, budeš spievať kresťanské, namietla pani učiteľka. Schytil som tašku, buchol dverami a pobral sa domov. O rok som emigroval s nebohým bratom do Izraela. Vtedy sa už na školách nesmeli spievať žiadne náboženské piesne. Spievalo sa „rozboríme sveta starý základ“. A postavíme nový. Túto pieseň spievali aj niektorí Židia, aby už o niekoľko rokov s hrôzou zistili, ako veľmi naleteli falošným prorokom.

Kto je Spravodlivý medzi národmi?

Chasid umot ha-olam. Pôvodne ten, čo dodržiava sedem zákonov ľudskosti podľa Noema. Od roku 1963 termín označuje aj Nežidov,

ktorí prispeli k záchrane Židov pred holokaustom. Odvtedy pamätník Yad Vashem pod vedením Najvyššieho súdu štátu Izrael udeľuje spomínané vyznamenanie.

Židovské učenie hovorí: zachrániť jedného človeka je ako zachrániť celý svet. Ako si to vysvetliť?

Židovstvo vidí v každom človeku samostatný svet.

Je pravda, že Slovensko patrí medzi štáty, ktoré majú najviac nositeľov titulu Spravodlivý medzi národmi na počet obyvateľov?

Posúďte sami. Do roku 2007 bolo udelených takmer 21 300 týchto vyznamenaní, z nich 465 záchrancov zo Slovenska.

V nedeľu ocenia ďalších deviatich Slovákov, žiaľ, všetkých posmrtné - in memoriam.

Prečo je podnes taká živá spomienka na holokaust?

Lebo prešiel takmer každou židovskou rodinou. Naša generácia prišla o starých rodičov. Moji išli do pece v roku 1944. Rodiny po vojne pripomínali okyptené a obhorené stromy.

V dedine, kde som žil po odchode do Izraela, sme mali jedinú starú mamu pre všetkých. Až teraz sa strom začína zelenáť a pomaly košatieť. Sám som už starým otcom.

Čo hovoríte na reči o takzvanej osvienčimskej lži?

Keď som v Komárne videl ostrých mladíkov zo Slovenskej pospolitosti, môj stabilne nízky tlak mi zrazu prudko vyskočil. Až tak mi tie ich uniformy pripomenuli niekdajšie gardistické. Kedysi som ich vídal na vlastné oči, mne nemôžu rozprávať žiadne rozprávky. Aj mňa predvolali v roku 1942 do Serede, mal som vtedy šesť rokov, a brat iba dva, aby nás oboch mohli poslať na známe „letoviská“ do Lublina alebo Osvienčimu. Lebo aj takých „veľkých“ pracovníkov tam vtedy brali. Opakujem: strom sa začína spamätávať z najhoršieho, ale spomienky sú ešte veľmi živé a rana otvorená.

Pred šiestimi rokmi ste sa stali košickým rabinom. Čo sa vám už podarilo?

Pred holokaustom žilo v Košiciach okolo 12-tisíc Židov, v máji 1945 sa vrátil do mesta len zlomok

tohto počtu a zostalo tu žiť ešte menej. Našiel som zdecimovanú obec, väčšinou starých ľudí, z ktorých väčšina nevedela čítať po hebrejsky. Ja sám som sa sem dostal najmä preto, že moja bývalá učiteľka slovenčiny pani Horváthová ma dobre učila. Aj po toľkých desaťročiach som sa teda mohol dorozumieť s ostatnými. Už šesť rokov sa však spoločne učíme po hebrejsky, ožívujeme zabudnuté židovské tradície a niektorí pritom dosahujú očividné pokroky. Židovské modlitby a obrady sa však môžu konať len vtedy, keď sa zide desať mužov, a to je niekedy problém. Za posledné roky sme tu mali tri svadby, ale dva páry sa už stihli odsťahovať. Oveľa častejšie sú, žiaľ, pohreby.

Hovorí sa o vás, že ste úspešnejší v pôsobení medzi kresťanmi ako medzi Židmi.

Počul som už o tom, medzi moje nemalé úlohy patrí udržiavať kontakty s kresťanmi.

Už niekto z nich konvertoval na židovskú vieru?

To nie, ale stretávame sa často a myslím, že všetkým stranám to prospieva.

Ešte ku Gojdičovi. Je dobre, že mu udelia titul Spravodlivý medzi národmi, lebo dnes potrebujeme takéto vzory. To sú slová jedného Košičana, vášho súverca.

Čo vy na to?

Je našou povinnosťou povedať „ďakujem“ takýmto ľuďom, ako bol Gojdič. Tak to cítim ja.

„Keď som v Komárne videl mladíkov zo Slovenskej pospolitosti, tlak mi prudko vyskočil. Až tak mi tie ich uniformy pripomenuli niekdajšie gardistické

Jossi Steiner (71)

Rabín košickej náboženskej obce. Narodil sa v Zlatých Moravciach v rodine obchodníka s plachtovinou. V roku 1942 museli Steinerovci ujsť pred deportáciami do Maďarska, v roku 1944, keď sa aj tam začali transporty do táborov smrti, vrátili sa na Slovensko a ukrývali sa v Krajnom pri Myjave, u rodiny Mozolákovcov. V roku 1949 emigrovali do Izraela. Jossi Steiner prvýkrát navštívil Slovensko až po 50 rokoch. Od roku 2001 je košickým rabinom.

Vladimír Jancura
PRAVDA, 22.1.2008

Krstiny rozhárali Rómov z Hranovnice s farárom

Farár odmieta krstiť, ak aspoň jeden z krstných rodičov nemá birmovku.

HRANOVNICA. Napriek želaniam rodičov rímskokatolícky farár v obci Hranovnica odmieta pokrstiť niekoľko detí. Hovorí, že mu to nedovoľujú predpisy. Rodičia si myslia, že skutočným dôvodom je ich etnický pôvod. Petíciou s vyše dvesto podpismi preto žiadajú spišského biskupa, aby farára odvolal. Hranovnický farár Jozef Ferneza rozdielny prístup voči farníkom odmieta.

Desať detí nemá krst

Počet nedobrovoľne nepokrstených detí je v obci viac ako desať. „Vnučka je šesť mesiacov bez krstu, som z toho nešťastná,“ hovorí Pavlína Čonková.

Bez birmovky to nepôjde

Pačanovcom sa koncom minulého roka narodilo štvrté dieťa, ktoré tak ako ostatné, chceli dať pokrstiť. „Je to pre nás dôležité, ale farár ho nechce pokrstiť,“ hovorí Marek Pačan.

Dôvodom je, že podľa cirkevných predpisov aspoň jeden z krstných rodičov musí mať sviatosť birmovania. Kmotrovci Pačanovcov birmovku nemajú. „Mareka, Janku a Miška predošli farári pokrstili ihneď, s tými istými krstnými rodičmi,“ hovorí Pačan. „Je jasné, že tento farár nemá v láske Rómov,“ myslí si starý otec Jozef.

Farár sa drží kánonického práva

„Pri komunikácii s ľuďmi nehľadím na to, či je niekto Róm, alebo nie,“ hovorí Ferneza.

Podľa neho cirkevný kódex určuje podmienky krstu jasne. Farár predpokladá, že jeho predchodcovia deti krstili s prísľubom, že sviatosť krstní rodičia absolvujú neskôr. Ferneza touto cestou nechce ísť.

„Farár postupuje podľa kánonického práva,“ vyjadril sa vicekancelár spišského biskupa Peter Majda.

SME, 25.1.2008

Scientológia čelí novému škandálu

Na Sardínii zachránili ženu, ktorú držali medzi švábmi.

Záhadami opradená scientologická cirkev, ktorú vo svete propaguje predovšetkým americký herec Tom Cruise, má ďalší problém. Na Sardínii zatkli troch francúzskych scientológov, ktorí násilím zadržovali svoju 47-ročnú známu, takisto scientologičku. Polonahá Tunisanka musela niekoľko dní ležať na matracoch plných hmyzu a červov. Napriek zlému zdravotnému stavu sa ju však podarilo zachrániť po tom, ako niekto začul jej volanie o pomoc. Jej prípad v mnohom pripomína doteraz neobjasnenú smrť 36-ročnej Američanky Lisy McPhersonovej. Tá zomrela v decembri 1995. Bola podvyživená a dehydrovaná. Na tele mala množstvo modrín a bodnutí hmyzom. Súdny znalec dospel k záveru, že McPhersonová, ktorá bola scientologičkou od svojich 18 rokov, dlho ležala v miestnosti preplnenej švábmi a iným hmyzom.

Polícia v oboch prípadoch vychádza z predpokladu, že ženy sa stali obeťami scientologických rituálov, pripomínajúcich praktiky sekty. Cirkvi však takéto obvinenia rozhodne odmieta. Je to sprisahanie, ktorého cieľom je pošpiniť meno scientológie. Raz sa ukáže, že naša cirkev s tým nemá nič spoločné. Základom scientológie je porozumenie. Niektorí ľudia nás obviňujú, že sme sekta. Nie je to pravda,“ povedal pre HN šéf bratislavskej Misie Scientologickej cirkvi Štefan Lopušný.

Skrytá hrozba

Lucia Macháčková z Ústavu pre vzťahy štátu a cirkví popiera, že by prípad Tunisanky a Lisy McPhersonovej bol každodennou záležitosťou medzi scientológmi, ktorých sú aj na Slovensku stovky až tisícky. „Nie je to bežná prax, s ktorou operujú. Ide skôr o okrajové veci, extrémne prejavy scientologického náboženstva, ktoré závisia od vedenia konkrétnej skupiny. Aj keď tie skupiny sú všade vo svete uniformné, obzvlášť pokiaľ ide o scientológov,“ uviedla pre HN Macháčková. Pripomína, že aj v katolíckej cirkvi sa ojedinele vyskytujú extrémne prípady. Skutočnú hrozbu scientológie vidí Macháčková niekde inde. „Najmä pre slovenských scientológov je špecifické, že zamlčujú niektoré fakty. Organizujú jazykové

alebo iné kurzy pre pracovníkov bánk či personálnych agentúr, nepovedia však, že ide o scientológiu alebo dianetiku. Ak to robia pod hlavičkou scientológie, človek tam ide dobrovoľne. Ale na Slovensku neviete, do čoho idete. Je to skrytý nábor,“ tvrdí Macháčková.

Sara Northrupová, bývalá partnerka zakladateľa scientológie L. Rona Hubbarda, hovorí, že cirkev svojim finančne dobre zabezpečeným obetiam dokonale „vymyje mozog“. Tí jej odovzdajú veľkú časť svojho majetku, z čoho cirkev potom žije. Lopušný však presviedča, že tieto tvrdenia sú nezmysly. Na Slovensku má podľa neho človek veľa možností zoznámiť sa so scientologičkou cirkvou. Existuje množstvo brožúrok či iných materiálov. „Bibliou“ scientológie je kniha Dianetika, ktorú v roku 1950 vydal L. Ron Hubbard, americký autor sci-fi a duchovný otec tejto cirkvi. Scientológiu v nej označuje za náboženstvo, ktoré obsahuje návody a postupy na zvyšovanie duchovných kvalít jednotlivca. „So scientológiou alebo s dianetikou sa stretli tisíce až desaťtisíce ľudí na Slovensku. Presný register scientológov nevedieme. Nie je v našom záujme evidovať členov, keďže scientológia je otvorená,“ dodáva Lopušný.

Katolíci varujú

Scientológia je dnes registrovaná ako cirkev v mnohých krajinách sveta - medzi inými aj v Maďarsku, Rusku, Spojených štátoch či vo Švédsku. Podľa Lopušného by sa scientológovia radi registrovali ako cirkev aj na Slovensku. „Dnešný zákon o registráciách cirkví je utláčateľský. Neskúma, čo tá cirkev robí, ale koľko má členov. Na Slovensku je potrebných 20-tisíc členov na

registráciu, a to v tejto chvíli nie sme schopní dať dokopy,“ hovorí Lopušný. Zároveň pripomína, že scientológovia nie sú financovaní z Ameriky. „Všetky aktivity scientológie na celom svete sú financované jej členmi. Je to podobný princíp ako pri iných cirkvách. Ani my na Slovensku nie sme financovaní zvonku, ale členmi, ktorí sú tu v krajine,“ dodáva Lopušný.

Pripúšťa, že medzi týmito darcami je aj viacero našich osobností, podobne ako v USA Tom Cruise s manželkou Katie Holmesovou. Práve Cruisa kvôli šíreniu scientológie prirovnal nemecký historik Guido Knopp k Josephovi Goebbelsovi, nacistickému ministrovi propagandy. Pred scientológiou varuje hlavne katolícka cirkev. „Signály zo zahraničia ukazujú, že je to jasne špecifikovaná cirkev. Sú tam badateľné určité obrady a tradície. Prípady z minulosti dokazujú, že ide o spoločnosť, ktorá vydáva jasné výkričníky, aby sme boli opatrní,“ povedal pre HN hovorca KBS Jozef Kováčik.

Je to sprisahanie, ktorého cieľom je pošpiniť meno scientológie. Raz sa ukáže, že naša cirkev s tým nemá nič spoločné.

Štefan Lopušný, šéf bratislavskej Misie Scientologickej cirkvi

Kauzy scientológov

- na Sardínii zatkli troch francúzskych scientológov, ktorí násilím zadržovali svoju 47-ročnú známu, takisto scientologičku. Tunisanka musela niekoľko dní ležať na matracoch plných hmyzu a červov.

- v USA zomrela 36-ročná Lisa McPhersonová. Na tele mala množstvo modrín a bodnutí hmyzom. Scientologičkou bola od 18 rokov, jej smrť spájajú s touto cirkvou

Pavel Novotný, HN, 23.1.2008

Hra o homosexuálnom Ježišovi pobúrila nielen cirkev

Austrálski cirkevní predstavitelia odsúdili hru, ktorá zobrazuje Ježiša ako gaya a vrcholí homosexuálnou svadbou dvoch apoštolov. Anglikánsky biskup Južného Sydney Robert Forsyth vyjadril svoje pobúrenie a označil dej za „historický nezmysel“. „Je to zámerné, nie nevinné, urážlivé a očividne sa na tom teraz smejú. Nechcel by som na to ísť a vidieť to. Život je príliš krátky,“ povedal pre denník Sun-Herald. Hra Corpus Christi bude mať premiéru 7 februára na festivale gayov a lesbičiek Mardi Gras. Organizátori prehliadky na svojej internetovej stránke tvrdia, že je to „hra, ktorá odsudzuje neľudskosť tým, že ponúka duchaplnú a modernú interpretáciu Ježišovho života“. Režisér Leigh Romney, ktorý hru inscenoval v Austrálii, odmieta obvinenia zo zosmiešňovania Ježiša. (SITA/REUTERS), PRAVDA, 24.1.2008

Česko odškodní cirkev miliardami

Česká vláda chce cirkvi odškodniť sumou 83 miliárd korún. S úrokmi to bude až 270. Za majetkovým vyrovnaním cirkvi so štátom je podľa opozície kupčenie hlasov pre Klauza. Topolánkova vláda ich potrebuje na jeho znovuzvolenie.

České cirkvi sa po 18 rokoch od pádu železnej opony pravdepodobne dočkajú odškodnenia za komunistami zhabaný majetok.

Vláda Mirka Topolánka včera schválila zákon o majetkovom vyrovnaní štátu so 17 dotovanými cirkvami. Tie sa za to vzdajú všetkých majetkových nárokov.

Zároveň by išlo o odľuku cirkvi od štátu, ktorý by ich už prestal dotovať. Výnimkou by boli len peniaze na opravu cirkevných pamiatok.

Náhodné načasovanie?

Štát by mal podľa zákona cirkvám vrátiť tretinu z ich znárodneného majetku, zvyšné dve tretiny má tvoriť finančná náhrada v sume 83 miliárd českých korún, ktorá sa má vyplácať 60 rokov. S úrokmi sa suma vyšplhá na 270 miliárd.

Načasovanie dohody s cirkvou u českých médií a opozície vyvolalo podozrenie, že ODS si ňou kupuje hlasy od ľudovcov pre Václava Klauza, ktorý sa 8. februára v parlamente pokúsi obhájiť prezidentský post proti ekonómovi Janovi Švejnarovi.

Ani jeden z nich v prvom kole voľby nemá dostatok hlasov, aby zvíťazil. Nejde o náhodu, že dohoda o majetkovom vyrovnaní štátu s cirkvami je na pretrase necelý mesiac pred prezidentskými voľbami, hovorí napríklad Vítezslav Jandák z opozičnej ČSSD.

Vedenie KDÚČSL pred vyše týždňom odporučilo podporiť pri voľbe prezidenta Klauza, čestného predsedu ODS. Ľudovci sú pritom v podpore Klauza, ktorý kedysi brojil proti česko-vatikánskej zmluve, rozdelení. Minister kultúry a predseda vládnej komisie pre prípravu zákona Václav Jehlička (KDÚČSL) špekulácie odmieta. „Vieme, čo od Klauza môžeme očakávať, s dohodou to nemá nič spoločné“, tvrdí.

Konečná suma 83 miliárd bez úrokov sa nepozdáva nielen ľavicovej opozícii, ale ani niektorým členom ODS. Exminister financií Vlastimil Tlustý má problém, akým sa chce štát s cirkvami vyrovnáť. Splácanie s úrokmi je pod-

ľa neho úplne mimo reštitučnej praxe. O nutnosti určitých zmien sa vyjadrili i ďalší vplyvní poslanci ODS ako Miroslava Němcová či Jiří Papež.

Cirkev: Vo výhode je štát

Väčšina ODS však mlčí. „Máme pokyn, že do 8. februára sa nemáme k ničomu vyjadrovať. Okrem voľby prezidenta,“ povedal pre český denník Právo šéf senátneho ústavnoprávneho výboru Jaroslav Kubera.

Predstavitelia katolíckej cirkvi tvrdia, že výsledná suma je veľkým kompromisom, dokonca je výhodnejšia pre štát.

„Katolícka cirkev sa vzdala svojho práva požadovať od štátu náhradu za ušlý zisk. Koľko miliárd by to bolo, keby sa to všetko spočítalo?“ napísal kardinál Miroslav Vlk na svojom webe kardinál.cz.

Dodal, že hodnota splátok bude

v dôsledku inflácie za 60 rokov značne odlišná.

Na majetkovom vyrovnaní s cirkvami sa dohodla vláda na konci minulého roka. Zákon schválený vládou ešte musia schváliť parlament a prezident. A to ešte nie je celkom isté. Ak prejde, začne platiť od začiatku budúceho roka.

Súčasťou dohody nie je ďalší boľavý bod medzi Kanceláriou prezidenta a katolíckou cirkvou - Katedrála sv. Víta na Pražskom hrade. Vlni v septembri ju po 14-ročnom spore súd v Prahe pridelil štátu.

Návrh o odľuke

Týka sa 17 štátom dotovaných cirkví.

83 miliárd by štát splácal 60 rokov. S úrokom 4,85 percenta je konečná suma 270 miliárd korún

Platba sa zhoduje s 2,4 percentami českého ročného HDP **SME, 24.1.2008**

Na katedrálu dá cirkev päťsto korún mesačne

PRAHA (ČTK, am) - Štát zaplatí ochranu, cirkev sa postará o duchovné veci. Na využívaní slávneho Chrámu svätého Víta sa dohodlo pražské arcibiskupstvo s prezidentskou kanceláriou. Cirkev bude katedrálu využívať na bohoslužobné účely, správa Pražského hradu sa postará o ochranu vybavenia chrámu a bude aj vykonávať údržbu. Arcibiskupstvo dá na to 500 korún českých mesačne. Nikto nebude môcť katedrálu využívať na komerčné účely, iba v prípade usporiadania charitatívnych zbierok. Turisti nebudú za vstup do chrámu platiť, cirkev však

chce dohliadnuť na to, aby bola pri tom zabezpečená dôstojnosť stavby.

„V prípade dohody ide o technickú záležitosť. Celkom inou vecou je proces vedený o vlastníctvo katedrály, ktorý dosiaľ nie je vyriešený,“ uviedol hovorca arcibiskupstva Aleš Pištora. Spor o to, komu vlastne katedrála patrí, sa ťahá už 15 rokov. V roku 2006 Najvyšší súd zrušil rozsudky, podľa ktorých katedrála prináleží cirkvi. Nasledujúce súdne rozhodnutie pridelilo chrám štátu, druhá strana sa proti tomu odvolala.

PRAVDA, 25.1.2008

Premiér Fico má záujem na dobrom vzťahu s cirkvami

Vláda musí v cirkvách hľadať partnera najmä v sociálnej sfére, ktorej spolupráca má podľa premiéra Róberta Fica pre predstaviteľov štátu obrovskú hodnotu a prednosť pred konfrontáciami typu partnerských zväzkov homosexuálov, či iných spoločenských neprioritných tém. Uviedol to počas precitného príhovoru na stretnutí so zástupcami cirkvi a náboženských spoločností v Bratislave.

Róbert Fico, predseda vlády: „Uvedomujem si, že väčšina občanov nášho štátu je popri občianskom princípe aj integrálnou súčasťou svojej cirkvi.

Obrazne povedané, bol by som veľmi rád, keby popri myšlienke, že veriacemu človeku je cirkev matkou a štát nech je všetkým ich občanom otcom. Zároveň aj cirkvi a náboženské spoločnosti nemôžu ignorovať fakt, že ak človek nežije len z chleba, predsa len chlieb každodenný veľmi potrebuje. Poviem to otvorene, ako to býva u mňa zvykom. Vláda Slovenskej republiky musí v cirkvách hľadať partnera najmä v sociálnej sfére a spolupráca v nej má pre nás obrovskú hodnotu.“

Rádio FM, 16:00, 24.1.2008

Fico: Cirkev matkou, štát otcom

Fico sľúbil cirkvám, že ani v ďalšom období nebude otvárať zákon o financovaní cirkví

Novoročné stretnutie premiéra Roberta Fica s predstaviteľmi cirkvi sa vyhlo konfliktným otázkam.

Premiér Robert Fico sľúbil, že ani v prípadnom ďalšom cykle jeho vlády nebude otvárať otázku financovania cirkví. Po včerajšom stretnutí cirkevných funkcionárov s premiérom to potvrdil generálny biskup ECAV Miloš Klátik. „Vnímame to ako oficiálne slovo oficiálneho predstaviteľa štátu,“ povedal Klátik.

Predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra sa koncom roka v médiách vyjadril, že najlepšie by bolo financovať cirkev cestou tzv. asignácie časti dane. Včera k tejto téme len dodal, že pripúšťa aj nejaký iný spôsob financovania cirkvi, ale ešte nevie aký.

Sporné veci majú odklad

Počas novoročného slávnostného obeda s premiérom sa nijaké konfliktné otázky neotvárali. „Ak máme vychádzať dobre, musím niektoré veci odložiť na iný čas alebo na neurčitý čas,“ povedal Tondra. Neupresnil však, či tým myslí hlavne zákon o výhrade svedomia.

Fico je pripravený so všetkými cirkvami budovať dobré vzťahy.

„Väčšina občanov je integrálnou súčasťou cirkví. Bol by som veľmi rád, že ak veriacemu človeku je cirkev matkou, nech štát je všetkým občanom otcom,“ povedal premiér.

Kardinál Ján Chryzostom Korec vyjadril pred Ficom radosť, že štát rešpektuje vnútornú autonómiu cirkvi. Vyslovil pranie, aby spoluprá-

ca cirkvi a vlády pre dobro celého národa vydržala do konca vládnutia tejto vlády, ba aj do ďalšieho obdobia.

Aj Fico v prejave zdôrazňoval spoluprácu s cirkvou, najmä v sociálnej oblasti. Tá má podľa neho prednosť pred spoločensky „neprioritnými“ témami, akými sú podľa neho partnerské zväzky homosexuálov.

„Premiérovo postoj nás nijako neprekvapil,“ reagovala Hana Fábry z Prvého lesbického združenia Museion. Považuje ho u sociálneho demokrata za „nepriateľný“.

Július Kolenič z Iniciatívy Inakosť zdôrazňoval aj po včerajšku ústretovosť k registrovaným partnerstvám podpredsedu vlády Dušana Čaploviča. Aj ten však včera zareagoval, že priority vlády sú inde.

„Žiadne návrhy neprichádzajú do úvahy. Nerobil by som niečo, čo by mohlo urážať cirkvi,“ povedal Čaplovič. Chce len, aby bola diskusia, ktorá by mala zmeniť prístup väčšiny.

Hoci švédka luteránska cirkev povolila nedávno cirkevné sobáše aj pre osoby rovnakého pohlavia, na slovenských evanjelikov sa gejovia zatiaľ spoliehať nemôžu. Podľa Klátika má ich cirkev na toto rovnaký názor ako rímskokatolícka. Tvrdí, že aj v rámci svetového luteránskeho zväzu je tento názor väčšinový.

Väčšina občanov je integrálnou súčasťou cirkví. Bol by som rád, že ak veriacemu človeku je cirkev matkou, nech štát je všetkým občanom otcom.

Robert Fico, premiér

SME, 25.1.2008

Tetka národa

Rýchlo sa nacionalizujúca vláda sa logicky musela zhladiť v takom relikte 19. storočia, akým je - pod súčasným vedením - Matica slovenská. Organizácia žijúca iba zo svojej minulosti dnes neváha pribehnúť na pomoc akejkolvek moci, ochotnej jej funkcionárov finančne zaopatriť. Zodpovedá vysnenému svetu premiéra, v ktorom je miesto len pre jasajúci ľud a poslušné médiá.

Potvrdenie Matice ako všetečnej „tetky národa“ (vedľa mamičky cirkvi a otecka štátu - Fico), hovoríacej už aj do obsahu učebníc, je alarmujúce pre každého, komu ešte záleží na zdravej a modernej identite slovenského národa. Od Matice sa dočká maximálne „pracujúcej inteligencie“ ochotnej vždy vrhnúť sa na premiérových ideových odporcov. Kde sa končí

Bohu božie, cisárovi...

Keďže je Smer, ako je všeobecne známe, „štandardná sociálna demokracia“ (Robert Fico), predstavitelia náboženského života sa na stretnutí s premiérom dočkali uistenia, že „spolupráca s cirkvami má obrovskú hodnotu a prednosť pred konfrontačnými témami ako partnerské zväzky homosexuálov“. Prítomných prelátov možno dojala aj Ficova vízia, že „ak je veriacemu človeku cirkev matkou, nech štát je všetkým občanom otcom“.

Štandardne ľavicový premiér poradil cirkvám i vo veci výziev, ktoré pred nimi stoja na „poli ekumenizmu“ a „evanjeliovej lásky“. No - Slovensko 2008. Strašiť definíciami totality, je v tejto súvislosti zaiste pritiahnuté za vlasy, ale jedna z tých lepších hovorí, že je to presadzovanie jednoty štátu a spoločnosti. Pričom formy sa menia s okolnosťami (prispôsobujú sa). Bolo by lacné pripomínať Ficovi jeho reči z čias, keď podporoval kampane Pavla Ruska a vyzdvihoval „obrovské majetky, ktoré ak sa potvrdia“, tak môžeme hovoriť o odluke od štátu. Úporná snaha o bezkonfliktné spolunažívanie aj s veriacimi, s ktorými, on si myslí, Smer spájajú „chlebové“ otázky, však nesmie zakrývať, že zadupanie témy pod koberec, (akoby na „zelenom stole“, o ktorom tiež hovorí, dávno neležala), škodí najviac samotným náboženským spoločnostiam. Ešte aj keď si kardinál Korec myslí opak, treba pripomenúť, že práve necelá miliarda z rozpočtu kultúry je príčinou hanebného stavu, keď ďaleko najhoršie platebnou skupinou s vysokoškolským vzdelaním sú duchovní. A situácia, keď ateistom sa i toto zdá veľa, dlhodobo nevedie k zmieri, ale ku konfrontácii. Práve k takej, akej sa pseudoľavicový populista Robert Fico dnes vyhýba z čisto utilitárnych pohnútok. SME, 25.1.2008

takto upevňované agresívne národné povedomie, vidíme na Srbsku, ktoré stráca po mnohých začatých a prehratých vojnách už aj Kosovo. SME, 25.1.2008

Pápež o futbale

Podľa pápeža Benedikta XVI. hrá futbal dôležitú rolu v životoch mladých ľudí tým, že ich učí životným hodnotám. Hlava cirkvi sa snaží zvyšovať záujem o korupciu, ktorá kazí pozitívnu predstavu o tejto hre. Mladšie generácie by sa podľa neho z toho mali poučiť. Pápež sa minulý týždeň stretol s talianskymi profesionálnymi hráčmi a delegátmi zo štvrtej najvyššej talianskej futbalovej súťaže. Sám je fanúšikom svojich rodákov z nemeckého klubu Bayern Mníchov.

„Mám rád futbal, je nositeľom hodnôt ako čestnosť, solidarita a súdržnosť, hlavne medzi mladými, „ povedal Benedikt XVI. Už druhý raz počas tejto sezóny sa Vatikán zaujíma o futbal. V októbri kúpila Talianska biskupská konferencia futbalový klub Ancona, ktorý je známy najmä množstvom škandálov. Odvtedy v ňom zaviedli etický kódex, vďaka ktorému sú napríklad lacnejšie miesta pre rodiny hráčov. Za nešportové správanie hrozia nové tvrdšie sankcie. Pápež, ktorého predchodca Ján Pavol II. v mladosti aktívne hrával futbal, dúfa, že zmeny v Ancone poslúžia ako príklad pre ďalšie kluby.

JURAJ EISENHUT
Šport, 24.1.2008

R. Fico: Stop konfrontačným témam

Vláda chce mať dobré vzťahy s cirkvami. Vyhlásil to premiér Robert Fico na dnešnom stretnutí s jej zástupcami. Priestor pre spoluprácu vidí v sociálnej oblasti a v posilňovaní vlastenectva. Predseda vlády potvrdil, že nebudú otvárať citlivé otázky vo vzťahu k cirkvám.

Podpora nezamestnanosti či sociálnej istôt. To sú výzvy pre štát a cirkvi. Tieto slová adresoval premiér Robert Fico na začiatku spoločného obeda predstaviteľom cirkví.

Robert Fico (Smer-SD), predseda vlády SR: „Vláda Slovenskej republiky musí v cirkvách hľadať partnera najmä v sociálnej sfére pred konfrontáciami typu napríklad partnerských zväzkov homosexuálov či iných spoločensky neprioritných tém.“

Július Kolenič, predseda iniciatívy Inakosť: „Pre nás, pre tých, ktorých sa táto otázka týka, je tá záležitosť veľmi prioritná.“

Zástupcovia cirkví postoj premiéra privítali.

František Tondra, predseda Konferencie biskupov Slovenska: „My nie sme za to, aby sa táto vec otvárala.“

Miloš Klátik, generálny biskup ECAV: „Máme jasné stanovisko, či

už myslím rímskokatolícka cirkev alebo aj evanjelická cirkev.“

Ratifikácia zmluvy výhrady vo svedomí je v nedohľadne. Isté však je, že financovanie cirkví sa nezmení.

Miloš Klátik, generálny biskup ECAV: „Pán premiér povedal, že nebude táto vláda túto otázku otvárať.“

Zástupcovia dvoch najväčších cirkví hodnotia doterajšiu spoluprácu s vládou Roberta Fica zdržanlivo.

Miloš Klátik, generálny biskup ECAV: „Na úrovni stretávania sa a riešenia problémov, ak vzniknú, tak stále boli ochotní ich komunikovať.“

František Tondra, predseda Konferencie biskupov Slovenska: „Ak máme vychádzať dobre, tak musíme niektoré veci odložiť na ďalšiu dobu.“

Premiér Robert Fico ako aj zástupcovia cirkví po dnešku vyslali jasný signál, že neotvorí otázky, ktoré by narušili ich vzťahy. Navyše témy ako odľučenie cirkví od štátu či zmluva výhrady vo svedomí sa nedostali ani do programového vyhlásenia vlády.

Peter Bubla
Andrea Predajňová
STV, 19:30, 24.1.2008

Čo sa deti naučia, rozhodne aj Matica

Spolupracovníci Matice slovenskej môžu cez predmetové komisie ovplyvniť, čo sa budú deti v budúcnosti učiť. Zástupcovia Matice slovenskej pribudli v slovenčinárskej, vlastivednej aj dejepisnej komisii. Cez tieto predmety plánuje ministerstvo školstva posilniť národnú hrdosť žiakov. Minister školstva Ján Mikoš zo SNS odmietol, že to s tým súvisí. Ministerstvo zoznam členov neposkytlo.

Za zmeny v komisiách zodpovedá riaditeľ Štátneho pedagogického ústavu (ŠPÚ) Július Hauser. Komisie sa podieľajú na príprave Štátneho vzdelávacieho programu, ktorý by mal na dlhé roky určiť, aké minimum vedomostí musia slovenskí žiaci zvládnuť.

„Celý proces sa deje zákulisne,“ kritizuje poslankyňa SDKÚ Tatiana Rosová. O zmenách v komisiách počula, a nielen pri týchto predmetoch. „Pri týchto je riskantnejšie, ak sa tu presadí jedna línia jednej vlády a na

dlhé roky sa aj zakonzervuje.“

Štátny vzdelávacie program minister ešte nepredstavil. ŠPÚ v jeho návrhu počítal s posilňovaním vlasteneckej výchovy vo vlastivede už u štvrtákov základných škôl.

Mikolaj pre denník Pravda zase potvrdil, že v dejepisných osnovách počítá s posilňovaním národnej hrdosti. „Bude sa dávať väčší dôraz na národné a regionálne dejiny,“ spresnila hovorkyňa.

Je to mýtus politikov, že dejepis umocňuje národnú hrdosť. Cieľom dejepisu je kultivovať dejepisné vedomie žiakov, hovorí dlhoročný predseda komisie pre dejepis Viliam Kratochvíl z Filozofickej fakulty UK. Tvrdí, že mal iný názor na reformu ako minister, tak ho z komisie odvolali. „Bol som odvolaný, pretože presadzujem iné hodnoty.“

Namiesto Kratochvíla sa stal predsedom historik Róbert Letz. Šéfuje Katedre histórie Pedagogickej fakulty

Univerzity Komenského. Je tiež predsedom redakčnej rady časopisu Ústavu pamäti národa, ktorým sa stal po zmenách vo vedení ústavu. Nedávno sa pridol k vyhláseniu historikov, ktorí sa zastali premiéra Roberta Fica. Ten povedal, že Svätopluk bol prvý kráľ starých Slovákov.

Národnú hrdosť chce Mikolaj posilňovať aj cez slovenčinu. Plánuje napríklad vypustiť z učiva stovku spisovateľov a chce, aby sa žiaci viac učili o katolíckej moderne a Jozefovi Čigerovi Hronskom.

S ministrovými predstavami celkom nesúhlasí ani nový predseda komisie Juraj Dolník z Filozofickej fakulty. „Robí sa to príliš globálne, nepredvídajú sa všetky okolnosti a následky, ktoré to môže mať,“ tvrdí.

Je to mýtus politikov, že dejepis umocňuje národnú hrdosť. Viliam Kratochvíl, bývalý predseda predmetovej komisie pre dejepis. **SME, 25.1.2008**